

El repte del catalanisme

La situació dels polítics empresonats o fora del país, la pugna en el si de l'independentisme i entre catalanistes i el debat entorn de l'existència i conveniència de l'autodeterminació han relegat a un pla molt secundari un dels elements a què el catalanisme en conjunt hauria de dedicar hores de reflexió: el fet que una quarta part dels votants del 21-D escollissin un partit, Ciutadans, que no forma part del catalanisme polític. Un percentatge que s'eleva fins al 30% amb els vots del Partit Popular.

El 21-D va resultar un èxit per a la formació taronja, però també va evidenciar que en un sistema parlamentari no n'hi ha prou amb guanyar sinó que la capacitat de bastir ponts amb la resta de formacions és central per governar. A partir d'aquesta constatació Ciutadans va posar en marxa el discurs –equivoc-segons el qual no governa perquè la llei electoral (l'espanyola) no l'hi permet i que en un sistema proporcional ho podria fer.

El partit d'Inés Arrimadas ha afegit el plantejament de ser víctima d'una injustícia electoral a errors flagrants de l'independentisme, com els del 6 i 7 de setembre de l'any passat al Parlament, per aprofundir en un discurs que ha esbossat en els darrers anys i que en els últims mesos, enmig de la competició amb el PP i Vox, manifesta en la seva plenitud. Ciutadans s'esforça a fer creure a un segment de catalans que són ciutadans de segona i que pel fet de sentir-se bàsicament espanyols o més espanyols que catalans (o tan espanyols com catalans) i de tenir un ús preferent del castellà no compten amb les mateixes oportu-

nitats a Catalunya que la resta de conciutadans.

El discurs no s'enca mina a plantejar polítiques concretes per resoldre i millorar aspectes de la societat o a plantejar una nova proposta de distribució de competències Generalitat-govern d'Espanya, sinó que busca presentar el partit com a defensor de la gent que es veu reflectida en aquesta fabricació –no pas en allò que és, sinó en allò que la propaganda li diu que és–. Es tracta d'alimentar la figura del desclassat –cap a baix i no com una tònica de la societat en general sinó específica d'un col·lectiu– i de l'immigrant perpetu –en la qual els fills no superen aquesta condició sinó que l'hereten.

Davant la incapacitat de governar Catalunya es vol crear i presentar una bossa de població que no rep

JOAN ESCULIES

ESCRIPTOR I HISTORIADOR

Ciutadans s'encamina a alimentar la figura de l'immigrant perpetu i del desclassat

l'empara de la Generalitat i ni tan sols de la seva policia, com si visqués en un context que en perspectiva comparada tingués més a veure amb la situació d'uns colons o d'una població ètnicament diferent en un context hostil. I, a partir de la creació d'aquesta imatge, s'invoca l'ajut de la potència exterior. Es tracta de fer veure que s'és la primera línia de defensa d'uns postulats, d'un sentiment –l'espanyolitat–, per treure'n rèdit polític. La representació recent d'Arrimadas al Parlament, bandera espanyola en mà, n'és una mostra diàfana.

Bona part dels greuges que asenyala Ciutadans per fabricar discurs –el més clamorós és el de la victimització del castellà a les escoles– són pura invenció. Troben, però, un terreny adobat per sustentar-los.

MANOLO GARCIA

Àlex Rigola, el teatre i la violència masclista

Com es pot representar al teatre la violència física i psicològica masclista? Com es pot impactar en el públic i emocionar-lo sense banalitzar el dolor i sense espectacularitzar la violència? Com es pot evitar la indiferència habitual davant del dolor dels altres?

Aquestes i altres preguntes es deuria fer Àlex Rigola quan es va plantejar de fer un espectacle sobre la violència masclista.

Macho man, que es presenta com "una instal·lació de teatre documental sobre violència masclista", és la nova proposta d'Àlex Rigola al Festival Temporada Alta 2018, que es pot veure al Teatre Municipal de Girona fins al 25 de novembre. Rigola, tot buscant formes de representació de la violència més enllà de les habituals, s'ha assessorat amb la psicòloga Alba Alfageme i s'ha rodejat d'un equip –que també ha col·laborat en la dramaturgia– format per Alba Pujol, Irene Vicente i Ferran Dordal. En un espai tancat, dissenyat per

Max Glaenzel, l'espectador, a qui se li donen uns auriculars i que entra en grups de sis persones, fa un viatge a l'infern guiat per una veu, i passa per dotze diferents habitacions i àmbits, on el seu Virgili són les veus i els testimonis reals de dones maltractades per la violència física o psicològica masclista.

L'impacte emocional que rep el visitant amb els testimonis i la informació diversa que ofereix la instal·lació no s'oblida. Tot un bany de realitat necessari per lluitar contra la violència de gènere i capgirar la nostra societat masclista.

Rigola no deixa d'explorar nous camins en les arts escèniques, cada vegada més a la vora de la *performance*, la instal·lació i altres pràctiques artístiques contemporànies.

De *Vània* (2017) –la versió lliure, íntima i densa, de *L'oncle Vània*

MANUEL GUERRERO

ESCRIPTOR

És urgent prevenir i educar per transformar la societat patriarcal i evitar la violència de gènere

de Txékhov, un dels seus millors espectacles, a *Macho Man* (2018) hi ha un canvi radical en la concepció teatral. De l'omnipresència de l'actor a la seva absència i la conversió de l'espectador en usuari d'un dispositiu escènic; de l'espai buit travessat per la paraula i la fragilitat del cos i de la

veu de l'actor al dispositiu arquitectònic i escènic audiovisual controlat a distància.

A *Macho man* Rigola aposta per un teatre documental. Si els directors alemanys Frank Castorf i Thomas Ostermeier havien estat dos dels seus referents teatrals, ben segur que actualment Rigola està més interessat pel director i teòric suís del teatre documental Milo Rau, que, barrejant la història, l'art i la política, elabora un teatre real que privilegia la reflexió sobre l'adoctrinament, la pedagogia exigent sobre la informació superficial i reductiva.

Entre altres motius perquè part d'aquells a qui atreuen aquests cants de sirena conceben la Generalitat com un ens aliè: ni veuen les virtuts d'un poder intermedi Estatumunicipi, ni hi tenen ells ni els seus coneguts cap relació contractual directa. La limitació d'espai no permet analitzar aquests aspectes, però aquests factors són fruit de polítiques autonòmiques errades dels darrers quaranta anys.

A més, el Procés ha dut a pensar a aquestes capes de població on pesquen els taronges que si durant quatre dècades "ells" no han participat en un poder autònom ni n'han vist el benefici, amb un poder d'estat en català el guany serà només "per als de sempre". En canvi, ells es trobaran en un desavantatge (que Ciutadans incideix a fer aflorar) encara més gran del que conceben que viuen ara. Una part de l'independentisme, obssedit en el referèndum, ha interioritzat que l'important és votar "perquè a una quarta part de la població no se la convencerà mai" (de les virtuts d'una república, s'entén). La qüestió és que seria molt diferent si aquest percentatge no convençut fos catalanista en lloc d'estar fora del consens del catalanisme.

Desfer tot allò que siguin percepcions sense fonament i corregir aquelles que tinguin una base només es pot fer des d'un govern eficient i a partir de la revisió d'allò que fins ara no s'ha fet bé. En una república o en una autonomia, la consolidació en el temps del percentatge de població agombolada avui a l'entorn de Ciutadans enmig de la perspectiva política pròpia i internacional actual és una via d'aigua massa important per a la pervivència del catalanisme en conjunt.

La transcripció de la declaració del testimoni colpidor de la víctima de la Manada, o una demostració d'un videojoc terrible, gran èxit de vendes a tot el món: *Grand theft auto V* (on el jugador pot contractar diversos serveis sexuals d'una prostituta i després triar de quina manera assassinar-la), són algunes de les mostres d'exemples punyents que l'espectador troba en les darreres passes d'un recorregut demolidor.

Àlex Rigola ha insistit que cal reconèixer que formem part d'una cultura masclista i que davant del feminicidi cal evitar la indiferència, actuar, denunciar i combatre tota forma de violència de gènere. Salvador Sunyer, director de Temporada Alta, ha dit que tots els alumnes de batxillerat haurien de veure *Macho man*. No hi puc estar més d'acord.

Les xifres d'agressions sexuals i de dones mortes per violència masclista són esgarrifoses. Prevenir i educar per transformar la societat patriarcal i evitar la violència de gènere és urgent i necessari.